

Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (22-TA-1080)

(1¹) Pašvaldībai ir **pienākums** nodrošināt šādus **sociālos pakalpojumus** šādām **personu grupām**:

- 1) **aprūpes mājās pakalpojumu** – personām ar smagiem funkcionāliem traucējumiem;
- 2) **krīzes centra pakalpojumu** – krīzes situācijā nonākušām personām; *nav 2 pašvaldībās*
- 3) **grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu** – personām ar garīga rakstura traucējumiem; *nav 5 pašvaldībās*
- 4) **ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu institūcijā** – pilngadīgām personām ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem līdz brīdim, kad bērns var atgriezties vecāku ģimenē, vai, ja tas nav iespējams, līdz aizbildnības nodibināšanai bērnam, bērna ievietošanai audžuģimenē vai adopcijai;
- 5) **patversmes vai naktspatversmes pakalpojumu** – personām bez noteiktas dzīvesvietas un krīzes situācijā nonākušām personām; *nav 10 pašvaldībās*
- 6) **dienas aprūpes centra pakalpojumu** – personām ar smagiem funkcionāliem traucējumiem; *(spēkā no 2026.gada 1.janvāra) nav 1 pašvaldībā*
- 7) **atelpas brīža pakalpojumu** – bērniem ar invaliditāti, kuriem ir Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību, personām ar I grupas invaliditāti un personām ar garīga rakstura traucējumiem ar I vai II grupas invaliditāti; *(spēkā no 2026.gada 1.janvāra) nav 13 pašvaldībās*
- 8) **specializētās darbnīcas pakalpojumu** – personām ar garīga rakstura traucējumiem; *(spēkā no 2026.gada 1.janvāra) nav 12 pašvaldībās*
- 9) **ģimenes asistenta pakalpojumu** – ģimenēm ar bērniem, personām ar garīga rakstura traucējumiem, pilngadību sasniegušam bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās; *(spēkā no 2028. gada 1. janvāra) nav 1 pašvaldībā*
- 10) **sociālās rehabilitācijas pakalpojumu** – bērniem ar uzvedības vai atkarības problēmām vai augstiem to attīstības riskiem, ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem, kuri ir sasnieguši 16 gadu vecumu, kā arī šā likuma 12. panta septītajā un astotajā daļā minētajām personām. *(spēkā no 2026.gada 1.janvāra, t.sk. sociālais mentors kā pakalpojuma sastāvdaļa obligāti nodrošināms no 2026. gada 1. janvāra, bet sociālās rehabilitācijas programmas no 2029. gada 1. janvāra)*

(1²) Pašvaldībai par saviem līdzekļiem ir tiesības nodrošināt papildus šā panta 1.¹ daļā noteiktajiem **arī citus sociālos pakalpojumus**, kā arī ir tiesības šā panta 1.¹ daļā noteiktos sociālos pakalpojumus nodrošināt **citām personu grupām**. Pašvaldība sociālos pakalpojumus un personu grupas nosaka saistošajos noteikumos.

(1³) Pašvaldība šā panta 1.¹ un 1.² daļā minētos sociālos pakalpojumus nodrošina apjomā, kas atbilst **pašvaldības gadskārtējā budžeta ietvaros pieejamiem līdzekļiem.**"

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 13.pants:

(4) Šā panta trešajā daļā minēto **dienas centru*** izveidošanas un uzturēšanas izdevumi tiek finansēti no valsts budžeta: centru izveidošanas gadā — 80 procentu, darbības pirmajā gadā — 60 procentu, otrajā gadā — 40 procentu, trešajā gadā — 20 procentu apmērā. Kritērijus dienas centru izveidošanas un uzturēšanas izdevumu noteikšanai, kā arī valsts līdzfinansējuma piešķiršanas un līdzfinansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Turpmākajos gados šie izdevumi 100 procentu apmērā tiek segti no pašvaldību budžetiem.

(5) Valsts piedalās personām ar garīga rakstura traucējumiem paredzēto **grupu māju (dzīvokļu) un pusceļa māju** izveidošanas un aprīkošanas finansēšanā to izveidošanas gadā 50 procentu apmērā atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā piešķirtajām apropriācijām. Kritērijus grupu māju (dzīvokļu) un pusceļa māju izveidošanas un aprīkošanas izdevumu noteikšanai, kā arī valsts līdzfinansējuma piešķiršanas un līdzfinansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(6) Valsts piedalās ar uzturēšanos **grupu mājā (dzīvoklī)** saistīto izdevumu finansēšanā 50 procentu apmērā no vienai personai paredzētajām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas uzturēšanas izmaksām tām personām ar garīga rakstura traucējumiem, **kuras atgriežas no ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām.** Līdzfinansējuma apjomu un piešķiršanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Izdevumus, kas saistīti ar uzturēšanos Eiropas reģionālās attīstības fonda nacionālās programmas ietvaros uz valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pamata izveidotajās grupu mājās (dzīvokļos) valsts sedz pilnā apmērā.

(11) Lai **bērniem ar invaliditāti, kuriem ir izsniegts Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību, nodrošinātu aprūpi mājās,** valsts piedalās ar līdzfinansējumu. Valsts turpina piedalīties ar līdzfinansējumu minētā pakalpojuma nodrošināšanā bērnam arī pēc pilngadības sasniegšanas, līdz persona sasniedz 24 gadu vecumu. Līdzfinansējuma apjomu un tā piešķiršanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

* personām ar garīga rakstura traucējumiem paredzētie dienas centri

Ministru kabineta 2021. gada 18. maija noteikumi Nr.316 **Noteikumi par asistenta, pavadona un aprūpes mājās pakalpojumu personām ar invaliditāti**

45.¹ Valsts līdzfinansējuma (turpmāk – līdzfinansējums) apmērs aprūpes mājās pakalpojumam ir 50 procenti no pašvaldības faktiskajām izmaksām par bērnam sniegto aprūpes mājās pakalpojumu.